

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2012. augusztus

- kivonat -

Készítette az

**Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízrajzi és Adattári Osztálya,**
az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság,
és a VITUKI Nonprofit Kft.
Hidrológiai koordinációs és állapotértékelési Osztálya

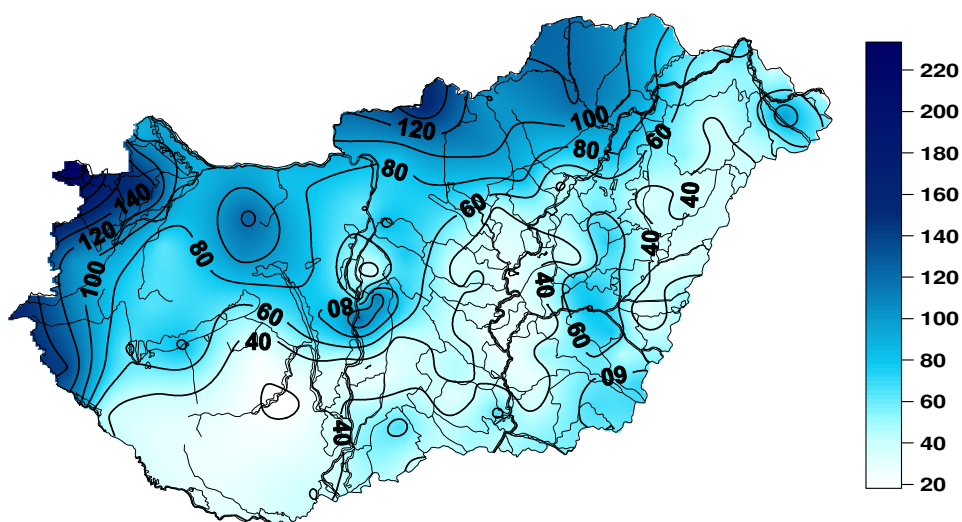
Budapest, Szeged
2012. augusztus 6.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Csapadék

2012 júliusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 18 mm (Tevel) [Tolna m.] és 234 mm (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték 62 mm volt, ami megegyezett a viszonyítási időszak (1971-2000) július havi átlagával.

A 2012. július havi csapadékösszeg (mm) területi eloszlása

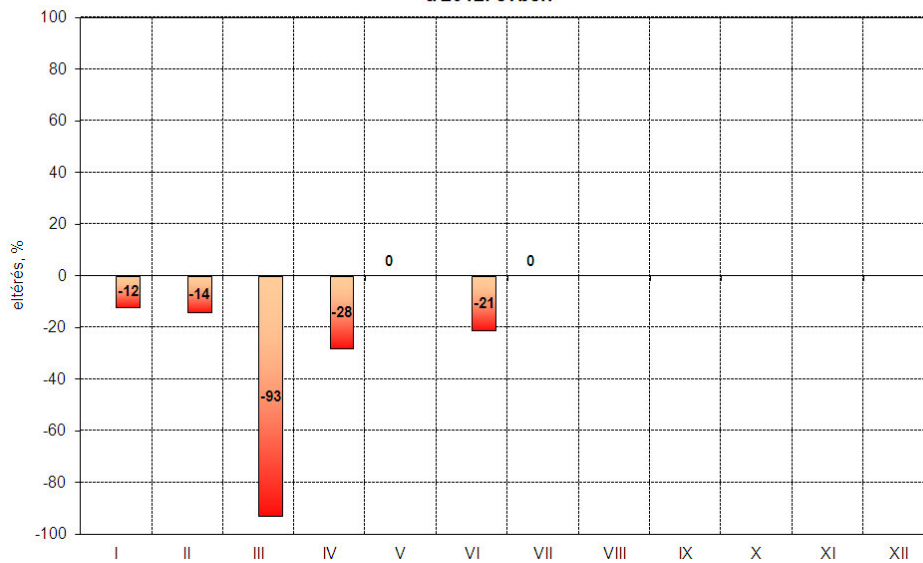
Júliusban az Alföld túlnyomó részén, valamint a Dél-Dunántúlon az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (40-48 mm) a Tolnai- Hegyhát és a Belső-Somogy területén jelentkezett.

Az ország többi részén a júliusi átlagnál több csapadék hullott, az átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadéktöbblet (100-166 mm) a Sopron térségében fordult elő.

Országos áttekintésben a júliusi átlaghoz viszonyított a legnagyobb csapadékhiány (48 mm) Tevel, a legnagyobb csapadéktöbblet (166 mm) Sopron-Fertőrákos állomáson fordult elő.

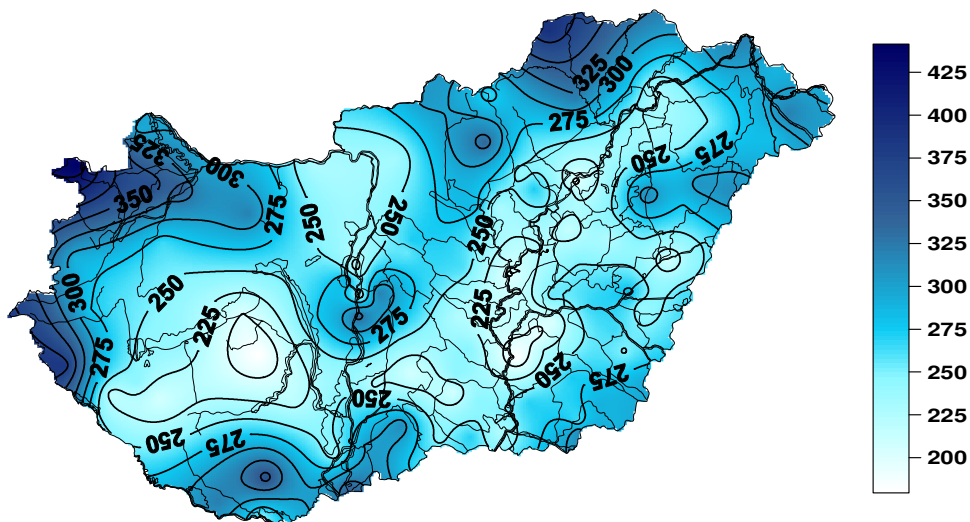
A következő szövegközi ábrán a 2012. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2012. évben

A 2012. január-július héthavi csapadékösszeg 179 mm (Szentés) és 442 mm (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték 265 mm volt, amely az időszakos átlagnál 66 mm-rel (20 %-kal) alacsonyabb.

A 2012. január-július havi csapadékösszeg (mm) területi eloszlása

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb héthavi csapadékhiány (150-187 mm) a Dunántúl délnyugati részén, a legnagyobb csapadéktöbblet (1-72 mm) a Hanságban és Sopron térségében alakult ki.

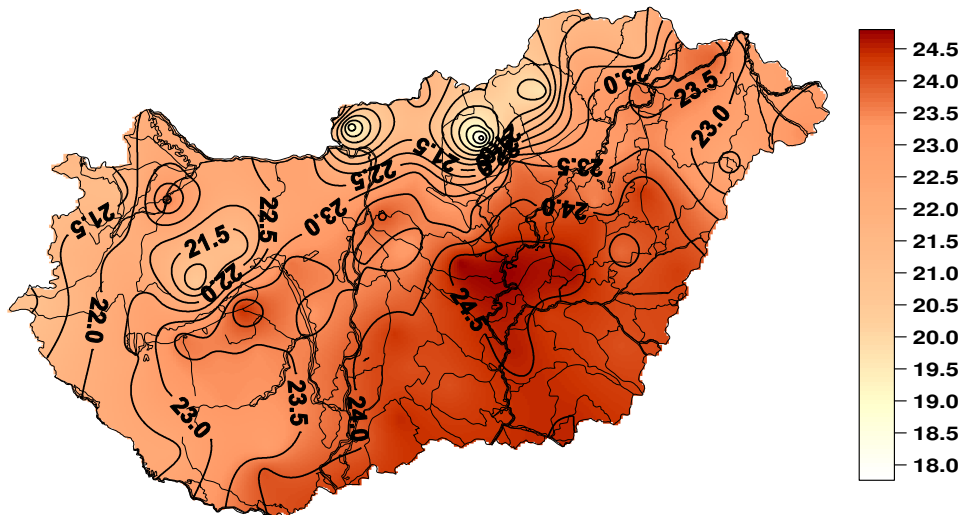
Az átlaghoz viszonyított legnagyobb héthavi csapadékhiány (187 mm) Nagykanizsa, a legnagyobb csapadéktöbblet (72 mm) Sopron-Fertőrákos állomáson fordult elő.

Léghőmérséklet

A július havi középhőmérséklet 17,7°C (Kékestető) és 24,8°C (Cegléd, Szolnok-Szandaszőlős) között alakult, az országos területi átlagérték 23,0 °C volt, ami 2,7°C-kal (!) magasabb az átlagnál.

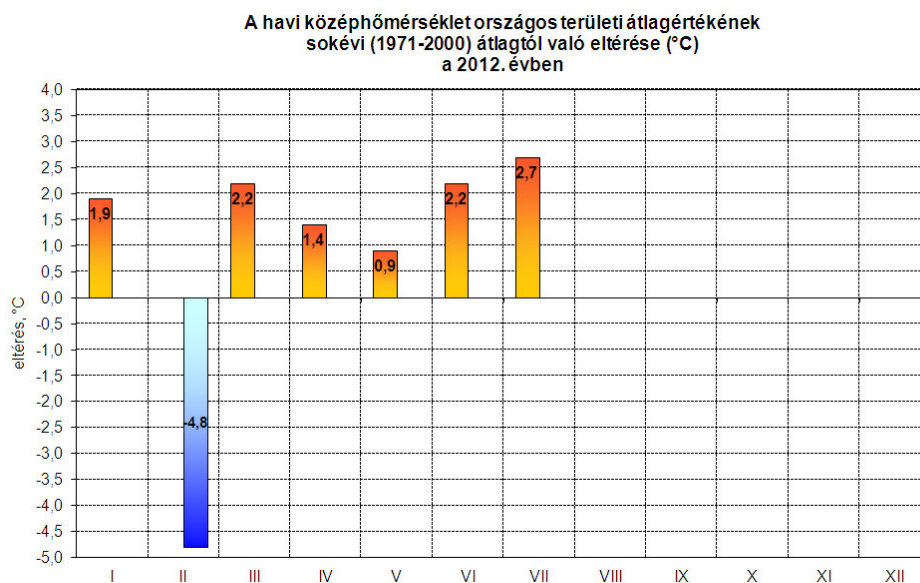
A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az átlagos júliusi értéket.

A 2012. július havi középhőmérséklet (°C) területi eloszlása

Országos áttekintésben a július havi átlaghoz viszonyított legnagyobb eltérés (3,8°C) Cegléd és Cigánd állomáson fordult elő.

Az alábbi szövegtáblában a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek ideji alakulását szemléltetjük.

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma július végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen magasabb volt. Általában az 50-90% közötti telítettségi értékek voltak a jellemzők.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma júliusban az átlagosnál csapadékosabb síkvidéki területeken (az Északi-középhegység előtere, Kisalföld) az egy hónappal korábbi állapothoz képest emelkedett. Általában a 40-50% közötti, a Kisalföldön a 60-70% közötti telítettségi értékek voltak jellemzők (6. ábra). Síkvidékeink többi részén a nedvességtartalmat az egy hónappal korábbi értékeknél kissé alacsonyabb, 15-30% közötti telítettségi értékek jellemezték.

Síkvidékeinken az 50-100 cm-es talajréteg nedvesség-tartalmában júliusban mérsékelt csökkenés következett be. A hónap végén a jellemző telítettségi értékek 30-40% között alakultak.

Talajvíz

Júliusban – kisebb körzetek kivételével – Magyarország síkvidéki területei mindegyikén csökkent a talajvízszint. A csökkenés értéke a Kisalföld és az Alföld területének csaknem egészén a 0-25 cm közötti értéktartományba sorolható. Jelentős területet érintő nagyobb (25-50 cm) eltérés csak a Dráva-menti síkság területén, illetve az Alföld több kisebb körzetében mutatkozott.

Az 1971-2000. közötti időszak július havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze és a Mezőföld területének csaknem egészén, az Északi-középhegység előterében, a Bodrogi-közben, a Nyírség északkeleti részén, a Tiszahát és a Szatmári-síkság területén, a Nagykunság északkeleti és keleti részén, a Körös-Maros köze területének északi részén, a Dráva-menti síkságon és a Kisalföld területén az Alsó-szigetköz kivételével. A legnagyobb, helyenként 200-300 cm-t meghaladó eltérések továbbra is a Duna-Tisza köze észak- és délnyugati részén, a déli országhatár mellett, a Mátra és a Bükk előterében, valamint a Körösök völgyében és a Nagykunság keleti peremterületén mutatkoztak. A Tiszántúl északkeleti peremterületén 100 cm-nél kisebb süllyedések alakultak ki.

A viszonyítási időszagnál magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Hajdúhát déli részén, a Hortobágy délkeleti peremterületén, a Bihari-sík, a Nagy-Sárrét és a Dévaványai-sík területén valamint a Hortobágy keleti felén, továbbá a Szolnoki-ártéren, a Jászság és a Hatvani-sík területén, Maros hordalékkúp jelentős részén, illetve a Kisalföldön az Alsó-Szigetközben.

A síkvidékek országos területi átlaga szerint a talajvíztükör 2012. július hónapban az 1971--2000. közötti időszak július havi átlagértékénél 45-50 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2012 júliusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 52,06 millió m³ volt, amely 22,88 millió m³-rel (31%-kal) maradt el az előző havi mennyiségtől. A július havi vízforgalom egy része a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvívelöntés az ország területén nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2012 júliusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 11,82 millió m³-rel (14%-kal).

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2012. július 26-án kiadott hosszútávú meteorológiai előrejelzése szerint az augusztus az átlagosnál melegebb és szárazabb, a szeptember az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb, az október átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál kissé szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet (°C)	Havi csapadékösszeg (mm)
augusztus	19,9 – 22,3 (20,0)	35 – 75 (61)
szeptember	14,8 – 17,3 (15,6)	30 – 65 (51)
október	9,0 – 11,5 (10,2)	20 – 60 (46)

Az OMSZ 2012. augusztus 6-án kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napon mérsékeltén változékony, nyári időjárás várható. Az előttünk álló héten a hőmérséklet fokozatosan csökken, szombaton a napi középhőmérséklet helyenként már kissé az évszakos átlag alatt várható. Vasárnaptól fokozatos melegedés kezdődik és az időszak végére sokfelé ismét 30°C feletti napi maximumhőmérsékletre lehet számítani. A 10 napos időszak folyamán az országban jelentős mennyiségű – területi átlagban 10 mm/nap értéket elérő – csapadék nem valószínű.

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2012. augusztusra előrejelzett értékei

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2012. júliusi és 2011. júliusi értékeiből számított arányszám országos átlaga 0,439. Ezek szerint az idei július a tavalyihoz képest különösen száraznak minősül.

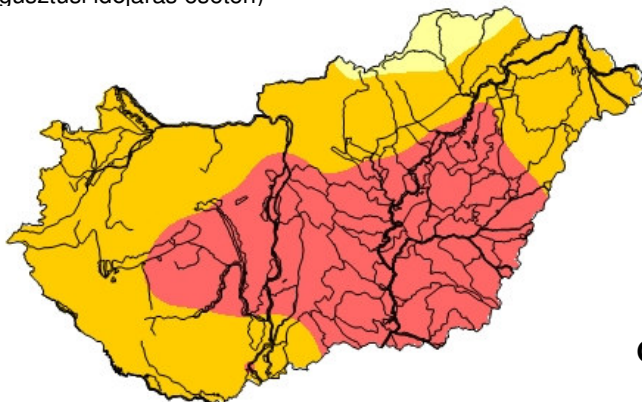
Az augusztusra előrejelzett GVM-értékek térképszerű feldolgozását a következő oldali ábrán mutatjuk be. Ennek tanúsága szerint augusztusban országosan száraz vízháztartási helyzet várható. Csapadékszegény augusztusi időjárás esetén (A-változat) a GVM az ország nagy részén 0,4 alatti lesz. Átlagosan csapadékos augusztusi időjárás esetén is a Közép- és Alsó-

Tisza-vidék jelentős részén 0,3 körüli értékek is előfordulhatnak (a Szentesre előrejelzett érték a legalacsonyabb:0,272).

A GVM augusztusra előrejelzett értékei az A-változatban jóval elmaradnak a sokévi augusztusi átlagtól, és több helyen megközelítik a korábbi években előfordult augusztusi minimumot, Mosonmagyaróváron, Siófok és Szolnok esetében kb. azonosak a korábbi minimummal.

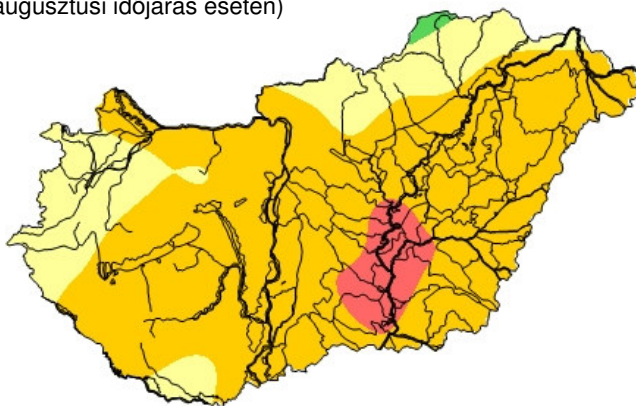
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2012. augusztusra előrejelzett értékei

A-változat (csapadékszegény augusztusi időjárás esetén)

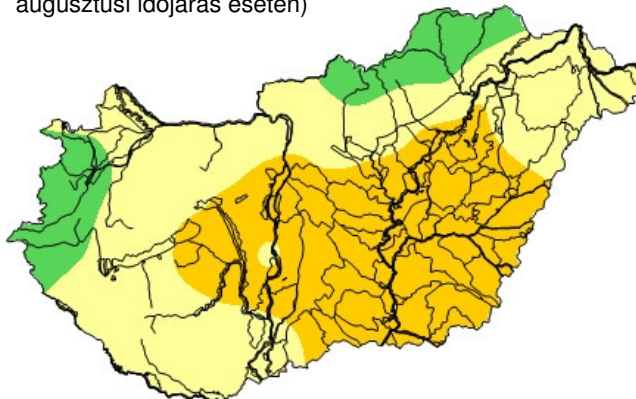

GVM

B-változat (átlagosan csapadékos augusztusi időjárás esetén)

C-változat (átlagosnál csapadékosabb augusztusi időjárás esetén)

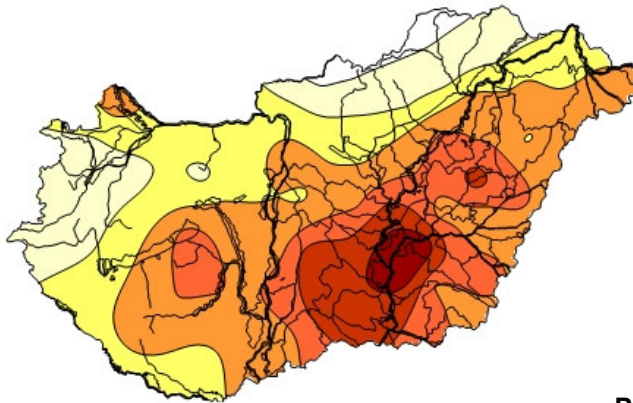
Aszály- előrejelzés

Az egész mezőgazdasági évre vonatkozó aszályindex (PAI) területi eloszlását két változatra (csapadékszegény, illetve átlagosan csapadékos további időjárás esetére) az alábbi ábra mutatja be. A tavaly őszi és az idei tavaszi aszály után bekövetkezett nyári aszály is országos kiterjedésűnek és nagyon súlyosnak tekinthető. Csapadékszegény augusztusi időjárás esetén a helyzet tovább súlyosbodhat. Az aszályindex (PAI) előrejelzett értékei az Alföld középső és déli részein, így Ásotthalmon, Izsákon, Karcagon, Kecskeméten, Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason, Kisteleken, Szarvason, Szegeden Szentesen, Szolnokon és Tiszakécskén meghaladják a rendkívül súlyos aszályt jelző 12,0 °C/100 mm értéket, sőt Szarvason és Szentesen a 15,0 °C/100 mm értéket is!

A PAI 68 állomás adatából számított, előrejelzett országos átlag 8,75 °C/100 mm amely, ha bekövetkezik, az eddig előfordult legaszályosabb évek közé sorolná az idei esztendőt.

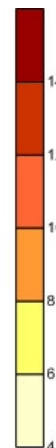
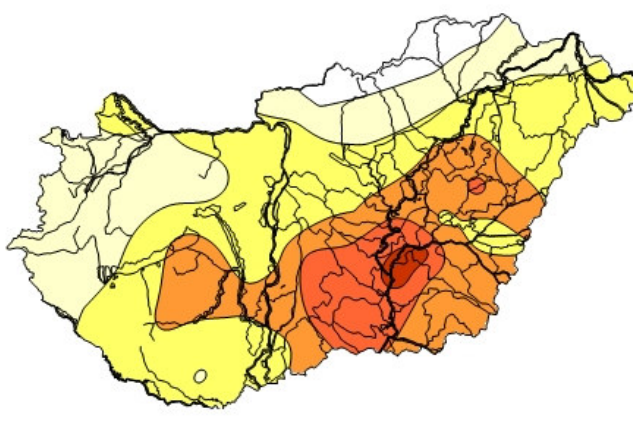
Az aszályindex (PAI) 2012-re előrejelzett értékeinek területi eloszlása

Csapadékszegény további időjárás esetén

PAI (°C/100mm)

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

Jelmagyarázat:

PAI=4-6 enyhe aszály,
PAI=6-8 mérsékelt aszály,
PAI=8-10 jelentékeny aszály
PAI=10-12 súlyos aszály,
PAI>12 rendkívül súlyos aszály